

anden Maade; men vist er det, at Opfordringen er fulgt, og naar derfor det ærede Medlem vil gjøre gjældende, at man her havde villet vindicere det som en ny Tanke, som et nyt Forslag, som noget Nyt, er det Noget, man paa ingen Maade har villet. Dertilmod, Tanken har været fremme baade i Særdeleshed i Arbejderkommis- sionens Betænkning, og den har været i denne Betænkning; der er Ingen, der tvivler paa, at denne Tanke har været fremme paa hundrede andre Punkter, baade i Theori og i forskjellige fremkomne Forslag. Men derimod havde det ærede Medlem storlig Uret, naar han sagde, at Tanken var ikke Andet end den grundlovmæssige Tanke, som ligger i Grundlovens § 84, hvilken Grundlovstanket det ærede Medlem søgte at fremstille, som om den gik ud paa, at Enhver, der ikke selv kan forsørge sig, har Krav paa Understøttelse af Statskassen. Dette udtalte det ærede Medlem ikke een Gang, men endog saa flere Gange, naagt han blev gjort opmærksom paa det mindre Rigtige deri. Det staar Sp. 703 i Rigsdagstidenden. Det forekommer mig, at det ærede Medlem maatte, om han end ikke havde haft en Grundlov ved Haanden, saa at han kunde have kastet et Blik i Grundloven, hvilket havde været naturligt, ialtfald kunde sigte sig selv, at det var umuligt, at noget Saadant kunde staa i Grundloven, fordi det vilde have været utænkeligt, at vi skulde have levet i en saadan Række af Aar i en saadan aldeles mod Grundloven sridende Tilstand, da det er bitterligt, at Staten ikke har i al den Tid givet en Dre til dette Formaal til dem, der ikke selv kunne ernære sig. Nei, det er vistnok ingenlunde Tilfældet. Det, der staar i Grundlovens § 84, er, at den, der ikke kan ernære sig, kan faae Understøttelse af det Offentlige mod at underkaste sig de Forpligtelser, som Lovgivningen i saa Henseende foreskriver. Det, som den har tænkt paa, er Sattigforsørgelsen med de Virkninger, som Lovgivningen dertil har knyttet og forudsætter fremdeles at ville knytte dertil, saaledes som Grundloven selv i sine Valgbestemmelser endog saa i et Omfang, som jeg ikke kan billige og oftere har udtalt mig imod, har foreskrevet. Det er det, der findes i Grundlovens § 84, men er ingenlunde den Tanke, der ligger til Grund for denne Lov. Den Tanke, der ligger til Grund derfor, er en ganske anden. Det er den, at det ikke ligger udenfor Statens Opgave, at medvirke til, at det ikke kommer til at stille sig saaledes, at hele Samfundsklasser normalt kommer til at maatte ty til Paaberaabelsen af Grundlovens § 84,

at det kan være Statens Opgave at skaffe dem, der ikke ville ty til Grundlovens § 84, Midler til i deres Alderdom at kunne undgaa dette. Det er en ganske anden Tanke, og det er en Tanke, som jeg i og for sig ikke heller kan Andet end finde rigtig og stemmende med Billighed. Det er ingenlunde saaledes, at man derved tror at have løst det sociale Problem. Det sociale Problem er der vist Ingen, som har paaستاet, at man ved dette Blad, som det er blevet kaldt, skulde have løst. Nei, det sociale Problem, som beror paa Samfundsforsørgelsen, kan efter min Mening overhovedet aldeles ikke løses ad Lovgivningens Vej. Det er sin Yderpunkterne deri, som Lovgivningen kan bestjæftige sig med. Her er et af de Punkter, hvor man kan træde til, nemlig det Punkt, hvor Vedkommende i sin Alderdom ikke kan skaffe det Tilstrækkelige til sig og sine. Jeg tror derfor, det er i højeste Grad ubilligt, naar man har villet fremstille dette Lovforslag som et udelukkende Programnummer. Det er Noget, som ingenlunde kan støttes paa de Ytringer, der fremkom fra den høitærede Ministers Side, som gik ud paa, at det ikke kom ham overraskende efter den Vending, det Hele havde faaet, nemlig efter hvad der i denne Samling har viist sig at være Fremgangsmaaden med Hensyn til Behandlingen af alle Love. Det er ogsaa høist ubilligt, naar man vil knuse dette Lovforslag ved at spørge, om det skulde være Løsningen af hele det sociale Problem. Det har det ikke prætenderet at være; det er meget begrændset, hvad det har prætenderet. Det betegner sig som et Forsøg paa, paa et begrændset Omraade, at ville gjøre Noget for at hjælpe de uheldig Stillede i Samfundet. Naar der er fremkommet en Del Indvendinger imod den Maade, hvorpaa denne Tanke er bleven realiseret, skal jeg bemærke, at den, som det ærede Medlem for Odenje Amts 4de Valgkreds (Monrad) igaar stillede i Spidsen for sine Indvendinger imod Loven, i og for sig kan være rigtig nok, men den fører meget videre. Den Indvending maa nemlig føre til, at man overhovedet maa forkaste al Alderdomsforsørgelse og dermed ogsaa den subventionerede Alderdomsforsørgelse. Det ærede Medlem henviste til det Uandsynlige eller lidet Sandsynlige i, at Noget i sin Ungdom vilde tænke paa at sørge for sin Alderdom. Han sagde, at naar Noget sagde til Peter, naar han var 18 Aar gammel: Peter, Du skal tænke paa din Alderdom, da havde Peter ganske andre Ting i Tankerne, han tænkte paa at more sig, at samle Udbyr, at gifte sig o. s. v. Denne Opfattelse af det ærede Medlem er fuldstændig